

Factsheet

Inzageverzoek Sociaal Domein

Deze factsheet is gemaakt door de Expertgroep Privacy van Schulinck. De Expertgroep Privacy is zowel intern als extern vraagbaak als het gaat om privacy-vraagstukken die spelen binnen het sociaal domein en het ruimtelijk domein. Deze factsheet is toegespitst op het sociaal domein en geeft gemeenten een overzichtelijke weergave van de te ondernemen stappen op het moment dat een inzageverzoek wordt gedaan.

Verwerken van persoonsgegevens

Binnen het sociaal domein verwerken gemeenten veel persoonsgegevens. Van 'verwerking' wordt gesproken op het moment dat je gegevens verzamelt, vastlegt, ordent, structureert, opslaat, bijwerkt, wijzigt, opvraagt, raadpleegt, gebruikt, verstrekt door middel van doorzending, verspreidt of op andere wijze ter beschikking stelt, aligneert of combineert, afschermt, wist of vernietigt (zie artikel 4 onderdeel 2 AVG). De AVG biedt voor de gegevensverwerking een algemene grondslag (artikel 6 lid 1 onder e AVG). De specifieke wetten kleuren deze grondslag verder in.¹

Inzageverzoek

Wie: Iedereen van wie gegevens worden verwerkt, heeft recht op inzage in die gegevens en een kopie van die gegevens (artikel 15 AVG).

Wat: In sommige gevallen specificeert de betrokkene zijn inzageverzoek niet. Wanneer de betrokkene niet aangeeft welke gegevens hij/zij wil inzien, raden wij aan hier nadere informatie over op te vragen bij de betrokkene.

De gemeente moet de betrokkene die zijn gegevens wil inzien op een duidelijke en begrijpelijke manier informeren over:

- het doel van de verwerking van de gegevens
- de categorieën van gegevens waar het om gaat
- de ontvangers van die gegevens
- de bewaartermijn
- informatie over de bron als de gegevens van een derde zijn verkregen.

Ook moet de betrokkene bij verstrekking van de gegevens geïnformeerd worden over zijn/haar andere privacyrechten, zoals het recht op rectificatie (artikel 16 AVG).

Het recht op inzage betekent niet dat iemand zonder meer recht heeft op inzage in alle stukken waarin zijn

persoonsgegevens voorkomen. Wel bestaat recht op een volledig overzicht, in begrijpelijke vorm, van alle persoonsgegevens. Voor het sociaal domein geldt in vrijwel alle gevallen dat er wél een volledige kopie van het dossier moet worden verstrekt en een overzicht niet volstaat. Wanneer er feitelijke en waarderende gegevens over eigenschappen of gedragingen van personen zijn verwerkt, moet deze informatie namelijk geheel ter inzage beschikbaar worden gesteld. In dat geval kan dus niet worden volstaan met een overzicht van verwerkte persoonsgegevens (Rechtbank Midden-Nederland 15-6-2020, ECLI:NL:RBMNE:2020:2222).

Gaat het alleen om NAW-gegevens? Dan kan wel worden volstaan met het verstrekken van een overzicht van alle persoonsgegevens die zijn verwerkt.

Specifieke situaties

Dossier van een kind

Vanaf 12 jaar kan een kind zelfstandig een verzoek indienen om inzage in zijn jeugdhulpdossier te krijgen (tenzij hij niet in staat is tot een 'redelijke waardering van zijn belangen'). Tot het kind 16 jaar is hebben daarnaast de ouders met gezag recht op inzage in het dossier van hun kind (artikel 7.3.10, 7.3.11 en 7.3.15 Jeugdwet). Voor inzage in Wmo-dossiers geldt hetzelfde (artikel 5.3.2 Wmo 2015). Pas vanaf 16 jaar oefenen kinderen volledig zelfstandig hun privacyrechten uit (artikel 5 lid 4 Uitvoeringswet AVG, hierna: UAVG).

Dossiers met informatie over meerdere personen

In dossiers staan soms gegevens over meerdere personen. Denk bijvoorbeeld aan een jeugdhulpdossier waarin informatie over zowel de vader als de moeder staat opgenomen.

Wanneer één van de betrokkenen een verzoek om inzage doet in het dossier, dan mag deze persoon niet zomaar inzage krijgen in de gegevens van de andere

1) Bijvoorbeeld artikel 7.4.0 Jeugdwet, artikel 5.1.1 Wmo 2015 en artikel 17 Participatiewet.

betrokkenen. De gegevens van de andere betrokkenen zullen dus weggelaten moeten worden (tenzij toestemming verkregen is voor het delen van de gegevens). Het inzagerecht mag namelijk geen afbreuk doen aan de 'rechten en vrijheden van anderen' (artikel 15 lid 4 en 23 lid 1 onderdeel i AVG).

Soms is het onmogelijk om te voldoen aan het inzageverzoek én te voorkomen dat inzage verkregen wordt in gegevens van de andere betrokkenen. Uit een belangenafweging zal dan moeten volgen of (volledige) inzage gegeven kan worden of niet.

Wanneer geen inzage

Inzage levert gevaar op voor de betrokkene of anderen

Wanneer duidelijk is dat een inzageverzoek gevaar oplevert voor de betrokkene of anderen, dan mag inzage geweigerd worden. Uit de AVG en UAVG volgt hiervoor een algemene grondslag (via artikel 23 lid 1 onderdeel i AVG en artikel 41 lid 1 onderdeel i UAVG). De specifieke wetten kennen daarnaast vergelijkbare bepalingen op basis waarvan inzage geweigerd kan worden (zie bijvoorbeeld artikel 7.3.11 lid 3 Jeugdwet, artikel 5.3.2 lid 4 Wmo 2015)

Gedurende een onderzoek naar fraude

Er bestaat geen recht op inzage op grond van artikel 23 lid 1 onder d of onder e AVG als er sprake is van een lopend onderzoek van de sociale recherche naar bijstandsfraude of een strafrechtelijk onderzoek (bij fraude van € 50.000 of meer zal er aangifte worden gedaan). Betrokkene heeft dan geen recht op inzage op grond van artikel 23 lid 1 onder d of onder e AVG.

Wanneer inzage de uitvoering van de taken van Veilig Thuis in gevaar brengt

Veilig Thuis heeft de wettelijke taak om onderzoek te doen naar vermoedens van kindermishandeling en huiselijk geweld. Er zijn situaties denkbaar dat het geven van inzage in een dossier de taken van Veilig

Thuis in gevaar brengt. De Wmo biedt dan een grondslag om inzage in het dossier te weigeren (artikel 5.3.2 lid 4 Wmo 2015).

Termijn voor voldoen aan een inzageverzoek

Nadat een inzageverzoek is ontvangen, moet hier in ieder geval binnen één maand op gereageerd worden. Is het een veelomvattend of ingewikkeld verzoek, dan mag de termijn verlengd worden met twee maanden. De verwerking van een inzageverzoek mag dus maximaal drie maanden in beslag nemen (artikel 12 lid 3 AVG). Ben je van plan om de termijn te verlengen, dan moet je dit zo snel mogelijk – maar in ieder geval binnen één maand – melden aan de betrokkene.

Controleren identiteit

Bij het voldoen aan een inzageverzoek is het noodzakelijk dat de identiteit van degene die om inzage verzoekt wordt gecontroleerd (artikel 12 lid 6 AVG). Meestal kan dit ook zonder dat een identiteitsbewijs wordt overlegd. Bijvoorbeeld door de postcode en huisnummer van de persoon te verifiëren of te vragen om een bij de gemeente bekend zaaknummer.

Kosteloze verschaffing

Het uitgangspunt is dat inzage gratis is. Wanneer verzoeken van een betrokkene kennelijk ongegrond of buitensporig zijn, mag een redelijke vergoeding worden gevraagd voor de administratieve kosten of mag het verzoek geweigerd worden. Dit geldt met name als de betrokkene vaker verzoeken doet. Het is aan de gemeente om aan te tonen dat het verzoek kennelijk ongegrond of van buitensporige aard is (artikel 12 lid 5 AVG). Daarnaast mag er ook een redelijke vergoeding worden gevraagd als de betrokkene meerdere kopieën van het dossier wilt ontvangen (artikel 15 lid 3 AVG). De inzage mag zowel digitaal via een systeem gebeuren of door het overhandigen van een papieren kopie. Het is aan te raden om de inzage samen

(Voorbeelden en) tips:

- Verwerk nooit meer dan nodig: proportionaliteit en subsidiariteit;
- Ben subjectief in de bewoording, geen aannames of onderbuikgevoelens die niet te staven zijn;
- Informatie over meerdere personen in het dossier? Zorg dat de info zo veel mogelijk gescheiden wordt indien mogelijk. Ben altijd terughoudend bij gegevens over een ander dan van wie het dossier is, omdat betrokkenen nooit persoonsgegevens van of over een ander mogen ontvangen;
- Sommige gemeenten werken met een digitaal systeem waarbij de betrokkene in real-time kan bekijken wat in zijn/haar dossier staat. Dit kan een hoop werk schelen bij een inzageverzoek.

met de betrokkene door te nemen. Mocht de betrokkene vragen hebben over het dossier kun je hier meteen op in spelen.

Correctieverzoek na inzage

Het kan zijn dat de betrokkene het niet eens is met (delen uit) het dossier. De betrokkene kan hiervoor dan om rectificatie vragen (artikel 16 AVG). Dit kan bijvoorbeeld als de betrokkene van mening is dat de gegevens niet relevant zijn. Is de gemeente van mening dat de gegevens wél relevant zijn, dan mag dit verzoek gemotiveerd worden geweigerd. Als de betrokkene het oneens is met deze beslissing kan hij de hulp inroepen van het Centraal Meld- en Informatiepunt Identiteitsfraude en -fouten (CMI).

Wilt u meer weten over het inzageverzoek Sociaal Domein?

De experts van Schulinck houden u graag op de hoogte van de laatste ontwikkelingen rondom privacy en wat dit betekent voor de uitvoering binnen het Ruimtelijke en Sociaal domein.

Mark Bruin

*Vakredacteur
Jeugd & Wmo*

☎ 077 - 390 26 55

✉ mark.bruin@
wolterskluwer.com

Loes Olivier

*Vakredacteur
Jeugd & Wmo*

☎ 077 - 390 26 78

✉ loes.olivier@
wolterskluwer.com

Maartje Smeets

*Vakredacteur
Participatiewet*

☎ 077 - 390 26 65

✉ maartje.smeets@
wolterskluwer.com

Alphons van den Bergh

*Vakredacteur
Omgevingsrecht*

☎ 077 - 390 26 03

✉ alphons.v.d.bergh@
wolterskluwer.com

**Patricia Eickmans -
van der Poel**

*Eindredacteur
Schuldhelpverlening*

☎ 077 - 390 26 31

✉ patricia.eickmans@
wolterskluwer.com

Erik Boersma

*Hoofdredacteur
Wmo en Jeugd*

☎ 077 - 390 26 44

✉ erik.boersma@
wolterskluwer.com

Deze experts beantwoorden dagelijks inhoudelijke juridische vragen via de helpdesk van Schulinck. Voor meer informatie bekijk onze online kennisbanken en producten voor gemeenten via www.schulinck.nl/online-kennisbanken

/Wolters_Kluwer

/wolters-kluwer